

Powerpoint

Sproglighed

Farø, Ken Joensen; Elbro, Carsten

Published in:
Mål og mæle

Publication date:
2008

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Farø, K. J., & Elbro, C. (2008). Powerpoint: Sproglighed. *Mål og mæle*, (4), 2-3.

Sprogligheder

Denne brevkasse handler om sprogligheder. Det er spørgsmål og problemer om sprog, men det er også fine detaljer i sproget som man bliver opmærksom på, og som man vil gøre andre bekendt med. Går I rundt og tænker på sprogligheder, så send et brev om dem til redaktionen. De vil svare på brevet hvis de kan. Ellers kender de nok nogen de kan sætte til det. Send brevet til:

Carsten Elbro
 Institut for Nordiske Studier
 og Sprogvidenskab,
 Københavns Universitet,
 Njalsgade 120,
 2300 København S
 E-mail: ce@hum.ku.dk

? Powerpoint

Vi er nogle stykker, der har diskuteret *powerpoint*. Hvordan skal ordet bøjes? Selv om det egentlig er et egennavn, så bruger man det jo som et fællesnavn, hvor man kan have flere af dem. Så hedder det så flere *powerpoints* eller...? Hedder det *mit powerpoint* eller *min powerpoint*? Vi er stødt på betegnelser som *powerpoint show*, *powerpoint præsentation*, *powerpoint oplæg* mv., men kan man

nøjes med at sige *powerpoint* og dermed lade det være underforstået, at der menes 'show', 'præsentation' mv.? Er én betegnelse mere korrekt end andre?

På forhånd tak
 Louise Boisen, Århus

! Det har altid været forbundet med problemer at integrere fremmedord i dansk. Det har det både for den enkelte sprogbruger, for Dansk Sprognævn og for ordbøgerne, som omsætter Sprognævnets beslutninger eller til dels går egne veje. Det aktuelle eksempel med *powerpoint* bliver ikke mindre problematisk af, at det er et navn, der skrives på en påfaldende måde – vi har her tilladt os at normalisere fra *PowerPoint* – og ofte dækker over en underforstået sammensætning. Ordet er ikke behandlet i den seneste version af Sprognævnets retskrivningsordbog, heller ikke i internetversionen.

Én grammatisk regel gælder dog stadig, selv om ordet volder problemer på andre fronter: at ordsammensætninger på dansk skrives sammen, også selv om førsteledet er et oprindeligt engelsk ord. Det korrekte

er derfor under alle omstændigheder *powerpoint-show*, *powerpoint-præsentation* og *powerpoint-oplæg*. Den "distancerende" bindestreg skyldes, at førsteledet trods alt opleves som lidt fremmed.

Om man vælger de sammensatte eller usammensatte betegnelser, er ikke så meget et korrektheds- som et stilspørgsmål: Jo mere tydelig man er, desto mere formel vil stilen være. *Min powerpoint var mislykket* er altså lidt mere uformelt end fx *min powerpoint-præsentation var mislykket*.

I sammensætninger med *powerpoint* er der ikke noget problem med at bestemme det grammatiske køn. Det følger sidsteledet, altså *en powerpoint-præsentation*, men *et powerpoint-show*. Men der er ikke en tilsvarende dansk konvention, der kan afgøre det grammatiske køn på *powerpoint* alene. At dømme efter den faktiske sprogbrug er ordet dog blevet fælleskøn, altså *en powerpoint*. Det er tilsyneladende 200 gange så hyppigt som intetkønsudgaven, *et powerpoint*. I sammenhænge som *en præsentation med/på powerpoint* eller *jeg kan ikke finde ud af powerpoint* kan man ikke se ordets køn.

Hvad Sprognævnet eventuelt lægger sig fast på, er ikke godt at vide, men faktisk har nævnet strengt taget ikke mandat til at bestemme ordenes køn – ligesom fx ords betydning ligger uden for dets kompetenceområde. Her bestemmer sprogbrogerne, dvs. sprogbrugerne. Men nævnet plejer ikke desto mindre at anbefale et køn i sin retskrivningsordbog.

Der er i sagens natur derfor heller ingen officiel norm for ordets

flertalsbøjning. Selv om der er fortilfælde, hvor Sprognævnet har anbefalet danske bøjningsendelser til engelske låneord (eksempelvis pluralisformen *interview-er*, som nu er frafaldet), så ser sprogbrogeren ud til at vakle mellem nulform: nogle *powerpoint* og *-s*: *nogle powerpoints*, med flertal for *s*-formen.

I øvrigt er det ingen selvfølge, at ordet skal være engelsk. I Norge taler nogle også om *kraftpegning*, som er et oversættelseslån fra *powerpoint*.

KF, CE

? Pøvs

heey mål og mæle...

mig og min lære har en diskussion om ordet *pøvs* er et ord, det er en forkortelse af *behøves*.

der er mange i min klasse som også siger det, om mener at det er et ord... hvis det er et ord, må i meget gerne svare tilbage...

MVH. Katarina Flyvholm Jensen
6.Z lynghøjskolen

! Selvfølgelig er *pøvs* et ord, når I er nogle, der bruger det og er enige om betydningen. Du kan også google ordet og finde, at der er andre, der siger og skriver ordet på samme måde som dig. Udtalen "*pøvs*" findes endda i *Den Store Danske Udtaleordbog* fra 1991. Så du kan være ret sikker på, at der også er voksne, som bruger udtalen. Jeg har nu også hørt ordet udtalt "*høvs*", "*det høvs du ikke gøre*". Og der er sikkert også andre måder at udtale ordet på.

Men din lærer har ret i, at *pøvs*